

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 32)
økonomi- og finansministerråd
(Offentligt)

SAU, Alm. del - bilag 25 (Løbenr. 557)

	Medlemmerne	af	Folketingets
	Europaudvalg	og deres	stedfortrædere
	Bilag	Journalnummer	Kontor
1	400.C.2-0	EU-sekr.	9. oktober 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. oktober 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (økonomi- og finansministre/retlige og indre anliggender) den 17. oktober 2000 - vedlægges Justitsministeriets notat over det ene af de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

<DOCUMENT START>

Oversigt

Oversigt over aktuelt notat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets, Erhvervsministeriets, Skatteministeriets, Udenrigsministeriets og Økonomiministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på det fælles rådsmøde (retlige og indre anliggender/finans og økonomi) den 17. oktober 2000.

Side:

2-9 Dagsordenspunkt Bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og
2: hvidvaskning af penge.

Vedrørende: Bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og hvidvaskning af penge.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 fremhæves behovet for at styrke indsatsen vedrørende bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet og hvidvaskning af penge.

Det anføres i konklusionerne bl.a., at der bør skabes større gennemsigthed i forbindelse med finansielle transaktioner og juridiske personer, og at det strafferetlige samarbejde med henblik på f.eks. opsporing, indefrysning og konfiskation af strafbart udbytte bør effektiviseres.

Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere nævner endvidere udarbejdelsen af fælles standarder for at forhindre, at juridiske personer, der er registreret udenfor EU's jurisdiktion, skjuler udbytte fra strafbare forhold og foretager hvidvaskning af penge, som en prioritet inden for EU-samarbejdet, ligesom EU og medlemslandene efter Det Europæiske Råds opfattelse bør indgå aftaler med offshore-centre i tredjelande for at sikre et effektivt samarbejde om gensidig retshjælp i straffesager, herunder på baggrund af henstillinger fra FATF (Financial Action Task Force).

Endelig opfordres Kommissionen til at udarbejde en rapport om de bestemmelser i national bank-, finans- og selskabslovgivning, som hæmmer det internationale samarbejde, ligesom Rådet opfordres til at drage de nødvendige konklusioner på grundlag af denne rapport.

Som led i gennemførelsen af konklusionerne fra Tampere-mødet vil der den 17. oktober 2000 blive afholdt et fælles rådsmøde (retlige og indre anliggender/ økonomi og finans) med henblik på at drøfte en række emner vedrørende bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og hvidvaskning af penge. Det fælles rådsmøde forventes at munde ud i vedtagelsen af en række konklusioner.

2. Indhold.

Det franske formandskab har lagt op til en diskussion af fire hovedtemaer på det fælles rådsmøde:

- forholdsregler overfor de af FATF udpegede lande og territorier, der ikke deltager i samarbejdet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge,
- fælles indsats med hensyn til åbenhed i forbindelse med juridiske personer,
 - strafferetligt samarbejde med henblik på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og hvidvaskning af penge samt
- kontrol med grænseoverskridende overførsel af pengebeløb.

2.1. Forholdsregler overfor lande, der ikke deltager i samarbejdet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Det franske formandskab lægger i sit oplæg til mødet op til, at EU skal søge at opnå en samordnet holdning blandt EU-medlemslandene med hensyn til FATF's arbejde vedrørende de lande (og områder), som ikke samarbejder i de internationale bestræbelser på at bekæmpe hvidvaskning af penge.

Financial Action Task Force (FATF) er et internationalt samarbejde mellem 26 OECD-lande og to internationale organisationer (EU og Gulf Co-operation). FATF har til formål at bekæmpe hvidvaskning af penge, som stammer fra kriminelle aktiviteter, især narkotikarelateret kriminalitet. FATF's væsentligste opgave de kommende år er bekæmpelse af hvidvaskning i ikke-medlemslande, og samarbejdet har i den forbindelse igangsat en proces for at identificere lande med alvorlig, mangelfuld indsats mod hvidvaskning af penge. FATF har foreløbig identificeret 15 lande, som man vurderer ikke samarbejder i bestræbelserne på bekæmpelsen af hvidvaskning. FATF har opfordret de pågældende lande til at indføre bedre regler og praksis på hvidvaskområdet så hurtigt som muligt. Indtil det sker, anbefaler FATF, at de finansielle institutioner er særligt opmærksomme på finansielle transaktioner med personer eller selskaber fra de 15 lande. Herudover har FATF i sin rapport om de ikke-samarbejdende lande foreslået yderligere en række modforanstaltninger. Der er dog tale om opfordringer til FATF's medlemslande om at indføre modforanstaltningerne, ikke forpligtelser.

Formandskabet lægger op til en koordineret EU-holdning på en række konkrete områder i forhold til FATF's videre arbejde med de ikke-samarbejdende lande:

1. Dialogen med de ikke-samarbejdende lande bør tidsbegrænses til 1 år.

2. Hvis de ikke-samarbejdende lande ikke indfører bedre regler og praksis på hvidvaskområdet, bør medlemslandene iværksætte følgende modforanstaltninger straks efter udløbet af

dialogperioden:

- De finansielle institutioner i FATF-medlemslandene forpligtes til at være særlig opmærksomme på finansielle transaktioner med de ikke-samarbejdende lande,

- De finansielle institutioner forpligtes til systematisk at indberette om finansielle transaktioner

med de ikke-samarbejdende lande,

- Fysiske og juridiske personer fra ikke-samarbejdende lande forbydes at åbne konti i FATF-

medlemslande, hvis der ikke er gyldig identifikation af kontohaver, og den der har adgang til

kontoen,

- Eventuelt i sidste instans indfører betingelser, begrænsninger eller forbyder finansielle trans-

aktioner med ikke-samarbejdende lande;

3. Medlemslandene bør tilkendegive, at de er fast besluttet på at vedtage de love og bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen af modforanstaltninger mod de ikke-samarbejdende lande.

2.2. Åbenhed og gennemsigtig i forbindelse med juridiske personer.

Det franske formandskab har lagt op til en drøftelse af, hvorledes man bedst kan sikre større juridisk, finansiell og regnskabsmæssig gennemsigtighed i forhold til juridiske personer, herunder om der kan udarbejdes fællesskabsnormer for pengeinstitutter samt administrative og retlige myndigheders adgang til oplysninger om juridiske personers økonomiske rettighedshavere, f.eks. aktie- og anpartsindehavere.

I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 forventes Kommissionen på det fælles rådsmøde den 17. oktober 2000 at fremlægge et arbejdsdokument, der indeholder en fortegnelse over de gældende nationale regler m.v. vedrørende strukturer med økonomisk og investeringsmæssigt sigte.

2.3. Strafferetligt samarbejde med henblik på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og hvidvaskning af penge.

Det franske formandskab lægger for det første op til, at medlemslandene skal forpligte sig til at yde hinanden fuld gensidig bistand i efterforskningen og retsforfølgningen af sager vedrørende økonomisk kriminalitet, herunder hvidvaskning af penge og grove skatte- og afgiftsunddragelser. Det bemærkes i den forbindelse, at det franske formandskab har fremsat et initiativ med henblik på vedtagelse af en konvention om forbedring af gensidig retshjælp, navnlig for så vidt angår bekæmpelse af organiseret kriminalitet, hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold og økonomisk kriminalitet, og at Rådet for tiden behandler et udkast til rammeafgørelse om hvidvaskning af penge, identifikation,

opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold.

Formandskabet foreslår for det andet, at man på EU-plan fastslår princippet om, at bankhemmelighed ikke kan gøres gældende i forbindelse med strafferetlig efterforskning, og at der bør indføres en ordning med direkte fuldbyrdelse af afgørelser om beslaglæggelse af formuegoder og bevismateriale med henblik på at fremme en mere effektiv bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

For det tredje finder formandskabet, at det bør overvejes at indlede forhandlinger med de lande og territorier, der ikke deltager i samarbejdet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge med henblik på indgåelse af aftaler mellem EU og disse lande og territorier om gensidig retshjælp i straffesager, jf. herved TEU artikel 28.

For det fjerde bør der efter formandskabets opfattelse iværksættes en nærmere undersøgelse af mulighederne for som led i det politimæssige samarbejde at styrke efterforskningen af hvidvaskning af penge. Formandskabet har bl.a. i den forbindelse peget på udviklingen af et partnerskab, uddannelsesinitiativer i forhold til efterforskere, anklagere og dommere og oprettelse af centrale tværfaglige enheder på nationalt plan.

2.4. Kontrol med grænseoverskridende overførsel af kontante pengebeløb.

På baggrund af rapporten om den fælles toldkontrolaktion "Moneypenny" vedrørende grænseoverskridende overførsel af kontante pengebeløb lægger formandskabet op til en drøftelse af medlemslandenes syn på behovet for kontrol i forhold til grænseoverskridende overførsel af kontante pengebeløb.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet forventes ikke inddraget forud for det fælles rådsmøde (retlige og indre anliggender/økonomi og finans) den 17. oktober 2000.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

5. Subsidiaritetsprincippet.

Formandskabets oplæg med henblik på det fælles rådsmøde den 17. oktober 2000 skønnes i sin helhed at være foreneligt med subsidiaritetsprincippet.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

6.1. Forholdsregler overfor lande, der ikke deltager i samarbejdet om bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Formandsskabets oplæg har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, men afhængig af

omfanget og den konkrete udmøntning af en eventuel politisk aftale vil dennes gennemførelse i Danmark kunne kræve yderligere lovhjemmel.

6.2. Åbenhed og gennemsigtig i forbindelse med juridiske personer.

Formandskabets oplæg skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser i Danmark.

6.3. Strafferetligt samarbejde med henblik på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og hvidvaskning af penge.

Det antages med støtte i retspraksis, at udenlandske begæringer om efterforskningskridt i Danmark, kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen af retsanmodninger er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den anmodende stat. De relevante efterforskningskridt gennemføres i givet fald efter en analogi af retsplejeloven, idet en udenlandsk anmodning om efterforskning, herunder ransagning, beslaglæggelse samt edition, kan imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning.

Danmark har i forbindelse med ratifikationen af 1959-konventionen afgivet en erklæring vedrørende artikel 5, hvorefter gennemførelse af anmodninger om efterforskningskridt, der kræver de danske domstoles medvirken, er betinget af, at forholdet er strafbart efter dansk lovgivning (krav om dobbelt strafbarhed).

Danmark har derimod ikke forbeholdt sig ret til at afslå at imødekomme anmodninger om retshjælp i relation til sager af fiskal karakter, hvorfor Danmark allerede er istand til at yde fuld bistand til de øvrige medlemslande i sager af fiskal karakter.

For så vidt angår formandskabets oplæg om bankhemmelighed kan det bemærkes, at der ikke her i landet gælder regler om bankhemmelighed der, såfremt retsplejelovens betingelser i øvrigt er opfyldt, forhindrer Danmark i at yde retshjælp i sager, hvor der anmodes om kontooplysninger m.v.

Det bemærkes i relation til formandskabets oplæg vedrørende direkte fuldbyrdelse af afgørelser om beslaglæggelse af formuegoder, at retsplejelovens kapitel 74 fastlægger reglerne for beslaglæggelse i Danmark. Det fremgår heraf bl.a., at beslaglæggelse kan foretages til sikring af bevismidler, til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, til sikring af forurettedes krav på tilbagebetaling eller erstatning, og når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning, jf. retsplejelovens § 801, stk. 1.

Generelt skal afgørelser om beslaglæggelse og om pålæggelse af edition træffes efter politiets begæring og efter rettens kendelse, jf. retsplejelovens § 806, stk. 1 og 2. Såfremt øjemedet ville forspildes, hvis retskendelse skal afventes, kan politiet træffe beslutning om beslaglæggelse. Denne beslutning skal herefter inden 24 timer forelægges retten, hvis den, mod hvem indgrebet rettes, fremsætter anmodning herom.<>

Beslaglæggelse af en mistænks formue, herunder formue som den mistænkte senere måtte erhverve, kan kun ske efter rettens kendelse og kan kun foretages, hvis tiltale er rejst for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og tiltalte har unddraget sig videre forfølgning i sagen, jf. retsplejelovens § 806, stk. 4, jf. § 802, stk. 3.

Gennemførelsen af formandskabets forslag om direkte fuldbyrdelse af afgørelser om beslaglæggelse af formuegoder og bevismateriale vil kræve lovændringer i Danmark, idet formandskabets forslag umiddelbart må forstås som et krav om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om beslaglæggelse og edition, uanset om de danske regler herfor er iagttaget, herunder at det forhold, der ligger til grund for anmodningen, ikke udgør et strafbart forhold i Danmark. Herudover skønnes formandskabets oplæg ikke umiddelbart at have statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

6.4. Kontrol med grænseoverskridende overførsel af kontante pengebeløb.

I Danmark har toldmyndighederne ingen beføjelser for så vidt angår grænsekontrol af pengebevægelser mv.

De danske toldmyndigheder samarbejder imidlertid med politiet, og de danske toldmyndigheder har i visse situationer mulighed for at videregive oplysninger til politiet om mistænkelige overførsler af kontante pengebeløb, der konstateres i forbindelse med det almindelige toldkontrol-arbejde.

Gennemførelse i Danmark af et krav om intensiv kontrol af grænseoverskridende overførsel af kontante pengebeløb vil kræve lovændringer i Danmark med henblik på at udvide toldmyndighedernes kompetence på dette område, ligesom gennemførelsen heraf må påregnes at have statsfinansielle konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Formandskabets oplæg med henblik på det fælles rådsmøde (retlige og indre anliggender/ økonomi og finans) har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.